

การออกแบบชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ: กรณีศึกษา นักศึกษาชั้นปีที่ 2
สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
THE DEIGN OF WATERCOLOR PAINTING TRAINING PACKAGE:
A CASE STUDY OF SECOND – YEAR STUDENTS OF
VISUAL ARTS OF FACULTY OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES
กฤติยา โพธิ์ทอง, กิตติพล คำทวี

Kittiya Pothong and Kittipol Camtawee

สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี 41 ม.5 ต.ท่าช้าง อ.เมือง จ.จันทบุรี 22000

Visual Art, Faculty of Humanities and Social Sciences,

Rambhai Barni Rajabhat University 41 M.5 Tachang, Muang, Chanthaburi 22000

*Corresponding author Email: preawmama@gmail.com

(Received: April 29, 2020; Revised: May 29, 2020; Accepted: June 1, 2020)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาและออกแบบชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ 2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ 3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาทัศนศิลป์ที่กำลังศึกษารายวิชา 2042201 จิตรกรรมสีน้ำ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2562 จำนวน 14 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1. ชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ 2. แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน 3. แบบประเมินทักษะการเขียนภาพสีน้ำ 4. แบบประเมินวัดความพึงพอใจที่มีต่อชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า 1. ชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาทัศนศิลป์ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาก่อนและหลังเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ โดยผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 13.07 และผลสัมฤทธิ์หลังเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 15.21 และค่า T-test เท่ากับ 1.19 ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์หลังเรียน สูงวกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 3) นักศึกษามี

ความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.46 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.11

คำสำคัญ : การออกแบบ, ชุดฝึกทักษะ, การเขียนภาพสีน้ำ, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ความพึงพอใจ

Abstract

This study aims to 1. Study and design the watercolor painting training package. 2. Compare the students' pre-post test learning achievement by using watercolor painting training package. 3. Study students' Satisfaction towards said study. 14 sample students were the second-year students, enrolled to study "2042201, -Watercolor Painting" of the 1st Semester academic year 2019. The study instrument consisted of watercolor painting training package, a test on watercolor painting training package and a satisfaction questionnaire. The data was analyzed to calculate percentage, means, standard deviation and t-test.

The results of this study were 1. The efficiency of the learning achievement using said techniques was in accordance with the criterion set 80/80. 2. The post-learning achievement of said study ($\bar{X}$ = 15.21) was higher than that of the pre-one ($\bar{X}$ = 13.07) with t-test of 1.19 at the 0.05 statistical significance. 3. Overall post satisfaction of the students after using said technique was rated at the highest level ($\bar{X}$ = 4.46) and (S.D. = 0.11)

Keywords: Design, Skill package, Watercolor painting, Learning achievement, Satisfaction

ที่มาและความสำคัญ

การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เป็นแนวคิดที่ได้รับการกล่าวถึงในวงการศึกษามายาวนาน จากแนวคิดของ ดิวอี้ นักการศึกษาคนสำคัญของอเมริกาที่เสนอแนวคิดเรื่อง การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยให้นักเรียนได้พัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ ซึ่งโรงเรียนในประเทศไทยก็ได้รับอิทธิพลจากแนวคิดนี้ แต่การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้รับการกล่าวถึงมากขึ้น เมื่อมีการปฏิรูปการศึกษา และต่อมาได้กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) โดยระบุไว้ในแนวการจัดการศึกษาให้ถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ ซึ่งทิศนา ขัมมณี (2555) ได้อธิบายว่า ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางก็คือผู้เรียนเป็นสำคัญนั่นเอง หมายถึงการคำนึงถึงประโยชน์ที่ผู้เรียนจะได้รับให้มากที่สุดในการบวนการเรียนการสอน ซึ่งจะเกิดขึ้นได้เมื่อผู้เรียนต้องมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่หรือมีส่วนร่วมอย่างตื่นตัวทั้งทางกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม บทบาทการมีส่วนร่วมในกิจกรรม กระบวนการเรียนรู้ทั้ง 4 ด้าน ของผู้เรียนมีมากกว่าผู้สอน และผู้เรียนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในกิจกรรม การเรียนรู้อย่างตื่นตัว การจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญนั้น ต้องอาศัยบทบาทของครูและบทบาท ของนักเรียนร่วมกัน ดังนั้นบทบาทที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของบุคคลทั้งสองฝ่าย ด้วยเหตุผล ดังกล่าวในการจัดการเรียนการสอนจำเป็นต้องปรับวิธีการสอน ที่จะเน้นเนื้อหาเพื่อถ่ายทอดจาก อาจารย์ผู้สอนเป็นหลักมาใช้ความสำคัญกับผู้เรียนโดยที่มีผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้จาก แหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้สร้างสรรค์ ความรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ศิลปศึกษาเป็นวิชาที่มีความสำคัญต่อผู้เรียนที่มุ่งพัฒนาให้เป็นคนที่สมบูรณ์ มีความสมดุลทั้ง ร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ เน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ มีจินตนาการ ทางศิลปะ ชื่นชมความงาม สุนทรียภาพที่มีคุณค่าต่อคุณภาพชีวิต ช่วยให้ผู้เรียนเกิดความคิด สร้างสรรค์แล้วยังช่วยพัฒนาบุคลิกภาพ พัฒนาจิตใจ ปลูกฝังเจตคติ รสนิยมทางด้านศิลปะ ดังนั้น การจัดกิจกรรมศิลปะสามารถนำไปพัฒนาผู้เรียนโดยตรงทางด้าน ร่างกาย จิตใจ เพื่อนำไปสู่พัฒนา สิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองและการแสดงออกทางด้านทักษะทางศิลปะ ได้อย่างสร้างสรรค์ กระทรวงศึกษาธิการ (2551) กิจกรรมศิลปะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงออก อย่างอิสระในศิลปะแขนงต่าง ๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเองอันเป็นพื้นฐานในการ ศึกษาหรือประกอบอาชีพได้ ถือว่าเป็นทักษะที่นำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ และนำความรู้ไปใช้ใน

ชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพ ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทางศิลปะ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์และทักษะของผู้เรียนนั้น จะต้องจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ วิธีการสอน การวัดผลประเมินผลทางด้านผลสัมฤทธิ์และทักษะของผู้เรียนที่ในหลักสูตรได้กำหนดไว้

การเขียนภาพสีน้ำเป็นวิชาพื้นฐานของการเขียนภาพต่าง ๆ ซึ่งการเขียนภาพสีน้ำจะช่วยให้ นักศึกษาสามารถเข้าใจวิธีการระบายสีอย่างถูกต้อง อีกทั้งยังได้ฝึกสังเกต ข้อเท็จจริงจากการฝึกเขียนภาพต่าง ๆ โดยระยะเริ่มแรกของการเรียนศิลปะจากประสบการณ์ของแต่ละคนจะมีมากน้อยไม่เท่ากัน จึงมีการฝึกพื้นฐานไปพร้อม ๆ กัน โดยการฝึกสังเกตความเหมือนจริงต่าง ๆ เช่น การเขียนภาพหุ่นนิ่ง ทิวทัศน์บก ทิวทัศน์ทะเล ดอกไม้ เป็นต้น วิชาสีน้ำจึงมีความสำคัญต่อพื้นฐานทั้งหมดของศิลปะ เนื่องจากวิชาศิลปะมีเวลาการเรียนวิชาจิตรกรรมสีน้ำค่อนข้างน้อยทำให้นักเรียนบางคนยังไม่สามารถเข้าใจและปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง ทำให้พื้นฐานทางศิลปะเหล่านั้นยังขาดความสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของปัญหาและพยายามหาวิธีแก้ไข เพื่อให้นักศึกษาสามารถนำแบบฝึกไปพัฒนาทักษะตนเองได้ทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน สามารถทำความเข้าใจกับชุดฝึกทักษะได้อย่างละเอียด และปฏิบัติตามได้อย่างเป็นขั้นตอน เพื่อเป็นประโยชน์ในการเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้นต่อไป

จากการเรียนการสอนในรายวิชาจิตรกรรมสีน้ำที่ผ่านมา พบว่านักศึกษาขาดทักษะพื้นฐานในการเขียนภาพสีน้ำ ซึ่งในการเขียนภาพสีน้ำจะต้องใช้ความเข้าใจในวิธีการเขียนอย่างถูกต้องตามกระบวนการ และจำเป็นต้องฝึกฝนทักษะอย่างสม่ำเสมอ ภาพสีน้ำจึงจะสมบูรณ์ขึ้นมาได้ ซึ่งการเขียนภาพสีน้ำจะมีเทคนิคและกลวิธีต่าง ๆ มากมายและค่อนข้างซับซ้อน จึงเกิดการออกแบบชุดฝึกการเขียนภาพสีน้ำขึ้นมา สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาทัศนศิลป์ เพื่อให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวาดภาพสีน้ำถึงเทคนิคกระบวนการที่ต้องใช้และวัสดุและอุปกรณ์ที่สำคัญ รวมถึงนักศึกษาสามารถใช้ชุดฝึกการเขียนภาพสีน้ำทั้งในและนอกเวลาเรียนได้ ส่งผลให้เกิดการพัฒนาทักษะในการเขียนภาพสีน้ำอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาและออกแบบชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ

นิยามศัพท์

การออกแบบ หมายถึง การออกแบบชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำอย่างเป็นขั้นเป็นตอน โดยเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก เข้าใจได้ง่าย และนักศึกษาสามารถปฏิบัติตามได้ด้วยตนเอง

ชุดฝึกทักษะ หมายถึง ชุดการเรียนรู้และฝึกฝนทักษะได้ด้วยตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบไปด้วยคำอธิบาย ตัวอย่าง ขั้นตอนการเขียนภาพสีน้ำ และแบบฝึกหัด

การเขียนภาพสีน้ำ หมายถึง การเขียนภาพสีน้ำในรายวิชา 2042201 จิตรกรรมสีน้ำเป็นการเขียนภาพสีน้ำขั้นพื้นฐานประกอบไปด้วย การเขียนภาพหุ่นนิ่งรูปทรงเรขาคณิต ผลไม้ ดอกไม้ ผ้า ขวดใส ทิวทัศน์บก ทิวทัศน์ทะเล หุ่นปูนโครงสร้างคนครึ่งตัว และการเขียนภาพคนเหมือน

นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จำนวน 14 คน ในรายวิชา 2042201 จิตรกรรมสีน้ำ

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง คะแนนการปฏิบัติการเขียนภาพสีน้ำก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ

ความพึงพอใจ หมายถึง ความคิดเห็นหรือความรู้สึกที่มีต่อการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะ หมายถึง ระดับประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะซึ่งเป็นอัตราส่วนระหว่างประสิทธิภาพของกระบวนการต่อประสิทธิภาพของผลลัพธ์โดยถือเกณฑ์ 80/80

เกณฑ์ 80 ตัวแรก หมายถึง ค่าเฉลี่ยของการทำชุดฝึกทักษะระหว่างเรียน ของผู้เรียนทั้งกลุ่ม โดยคะแนนที่ได้จากการวัดผล มาคำนวณหาค่าร้อยละ (ค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 80 ขึ้นไป)

เกณฑ์ 80 ตัวหลัง หมายถึง ค่าคะแนนจากการทดสอบหลังเรียน (Post-test) ของการทำแบบทดสอบของผู้เรียนทุกคนโดยนำคะแนนที่ได้ มาคำนวณหาค่าร้อยละ (ค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตั้งแต่ 80 ขึ้นไป)

ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จำนวน 14 คน ในรายวิชา 2042201 จิตรกรรมสีน้ำ ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2562

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ การเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาทัศนศิลป์ ในรายวิชา 2042201 จิตรกรรมสีน้ำ

ตัวแปรตาม ได้แก่

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาทัศนศิลป์ที่เรียนด้วยชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ
2. ความพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาทัศนศิลป์ที่เรียนด้วยชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ

ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการทดลองภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2562 โดยใช้เวลาในการทดลอง สัปดาห์ละ 4 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมง เป็นระยะเวลา 15 สัปดาห์ รวมเป็น 60 คาบเรียน

ขอบเขตเนื้อหา เนื้อหาชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ ประกอบด้วย

- ชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำเรื่องที่ 1 การเขียนหุ่นนิ่งรูปทรงเรขาคณิต
- ชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำเรื่องที่ 2 การเขียนผลไม้
- ชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำเรื่องที่ 3 การเขียนดอกไม้
- ชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำเรื่องที่ 4 การเขียนผ้า
- ชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำเรื่องที่ 5 การเขียนขวดใส
- ชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำเรื่องที่ 6 การเขียนทิวทัศน์บก
- ชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำเรื่องที่ 7 การเขียนทิวทัศน์ทะเล
- ชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำเรื่องที่ 8 การเขียนหุ่นปูนโครงสร้างคนครึ่งตัว
- ชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำเรื่องที่ 9 การเขียนภาพคนเหมือน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนหลังจากเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.05

3. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำอยู่ในระดับมากที่สุด

แนวคิดและทฤษฎี

วิจัยเรื่องการออกแบบชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ: กรณีศึกษา นักศึกษาชั้น ปีที่ 2 สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ผู้วิจัยจัดทำขึ้นเพื่อการพัฒนาทักษะของนักศึกษาในการเขียนภาพสีน้ำซึ่งเป็นวิชาพื้นฐานในการเรียนศิลปะ เป็นการสร้างพื้นฐานให้แข็งแรงและมีประสิทธิภาพเพื่อที่จะสามารถเรียนในวิชาที่ยากขึ้นได้ การเขียนภาพสีน้ำจำเป็นต้องฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำจะให้นักศึกษาสามารถใช้ในการฝึกเขียนภาพสีน้ำนอกเวลาได้เพื่อให้ความพร้อมทางด้านทักษะที่เท่าเทียมกัน ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้มีแนวปฏิบัติตาม มัณฑรา ธรรมบุศย์ (2551) ทฤษฎีการเรียนรู้ (Learning theory) ของธอร์นไดค์ (Thorndike) กล่าวว่า การเรียนรู้คือการที่ผู้เรียนสามารถสร้างความสัมพันธ์ เชื่อมโยง (Bond) ระหว่างสิ่งเร้า และการตอบสนอง และได้รับความพึงพอใจจะทำให้เกิดการเรียนรู้ขึ้น ธอร์นไดค์ได้ตั้งกฎแห่งการเรียนรู้ขึ้นอีก 3 กฎ คือ

1. กฎแห่งความพร้อม (Law of readiness) กฎแห่งความพร้อมนี้ตั้งขึ้นเพื่อเสริมกฎแห่งผล และได้อธิบายไว้ในรูปของการเตรียมตัว การเตรียมความพร้อม หรือมีความรู้พื้นฐานที่เพียงพอในการที่จะตอบสนองกิจกรรมที่ตามมา

2. กฎแห่งการฝึก (Law of exercise) ผู้เรียนจะเกิดทักษะได้เมื่อมีการฝึกหัดหรือซ้ำบ่อย ๆ และทักษะจะอ่อนลงเมื่อไม่ได้ใช้ ดังนั้นการฝึกหัดทำจะมีผลดีต่อการเรียนรู้ด้วย

ตัวของมันเองไม่ได้จะต้องมีเหตุผลอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

3. กฎแห่งผล (Law of effect) ผู้เรียนจำเป็นต้องรู้ผลของการกระทำเพื่อการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา เพื่อการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ และควรมีการเสริมแรงโดยการให้รางวัล (รางวัลมิได้หมายถึงสิ่งของแต่อย่างใด แต่วรรณทุกสิ่งทุกอย่างที่ทำให้ผู้เรียนรู้สึกพอใจ เช่น การให้คำชมเชย เป็นต้น) เมื่อผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่ต้องการออกมา

การประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ (Thorndike) กับงานวิจัยในรายวิชา 2042201 จิตรกรรมสีน้ำ มีดังนี้

1. ด้านกฎแห่งความพร้อม ผู้สอนให้ความสำคัญกับความต่างของผู้เรียน การตอบสนองกับกิจกรรมที่ไม่เท่ากัน จึงต้องสร้างทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาให้กับผู้เรียนและความสำคัญ

ของการเขียนภาพสีน้ำ โดยส่วนใหญ่่นักศึกษาเป็นผู้ที่ไม่มีพื้นฐานการเขียนภาพสีน้ำมาก่อน จึงเรียนปรับพื้นฐานไปพร้อม ๆ กัน อย่างเป็นขั้นเป็นตอน และเรียงลำดับเนื้อหาจากง่ายไปหายาก นักศึกษาจะสั่งสมทักษะเป็นพื้นฐานเบื้องต้นเพื่อความพร้อมที่จะเรียนในบทเรียนที่ยากขึ้นต่อไปเรื่อย ๆ

2. ด้านกฎแห่งการฝึก ผู้สอนให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติตามหัวข้อเรื่องในชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ ประกอบด้วยคำอธิบาย ขั้นตอนการเขียนภาพสีน้ำ และแบบฝึกหัด เพื่อการพัฒนาทักษะการเขียนภาพสีน้ำของนักศึกษา

3. ด้านกฎแห่งผล กำกับดูแลให้คำแนะนำและประเมินผลงานของนักศึกษานำไปการปรับปรุงแก้ไข พัฒนาผลงานของตนเองให้สมบูรณ์มากขึ้น ร่วมกันอภิปรายผลงานกันในชั้นเรียน และรวมถึงการเสริมแรงทางบวกแก่นักศึกษา เช่น การให้คะแนน การกล่าวคำชมเชย เป็นการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์

กล่าวโดยสรุป การประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดค์ (Thorndike) กับงานวิจัย ในรายวิชา 2042201 จิตรกรรมสีน้ำ ทำให้การเรียนการสอนเป็นระบบมากขึ้น มีแนวทางในการจัดการห้องเรียนที่ชัดเจน มีความเหมาะสมกับผู้เรียน ทำให้การเรียนการสอนและผลลัพธ์มีประสิทธิภาพ

วิธีการศึกษา

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีที่กำลังศึกษารายวิชา 2042201 จิตรกรรมสีน้ำ จำนวน 14 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

- 2.1 ชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ
- 2.2 แบบทดสอบก่อนและหลังเรียน
- 2.3 แบบประเมินทักษะการเขียนภาพสีน้ำ
- 2.4 แบบประเมินวัดความพึงพอใจที่มีต่อชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ

3.การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

3.1 ชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ ดำเนินการดังนี้

3.1.1 กำหนดศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ เทคนิคการเขียนภาพสีน้ำขั้นพื้นฐาน วัสดุ อุปกรณ์ การออกแบบการเรียนการสอนศิลปะปฏิบัติ ทฤษฎีหลักการการสร้างแบบฝึกทักษะและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1.2 กำหนดหน่วยการเรียนรู้ ประกอบด้วย เรื่องที่ 1 การเขียนหุ่นนิ่งรูปทรงเรขาคณิต เรื่องที่ 2 การเขียนผลไม้ เรื่องที่ 3 การเขียนดอกไม้ เรื่องที่ 4 การเขียนผ้า เรื่องที่ 5 การเขียนขวดใส เรื่องที่ 6 การเขียนทิวทัศน์บก เรื่องที่ 7 การเขียนทิวทัศน์ทะเล เรื่องที่ 8 การเขียนหุ่นปูนโครงสร้างคนครึ่งตัว เรื่องที่ 9 การเขียนภาพคนเหมือน

3.1.3 แบ่งโครงสร้างเนื้อหาชุดฝึกทักษะและกำหนดองค์ประกอบชุดฝึกทักษะ คือ 1. คู่มือการใช้แบบฝึกทักษะสำหรับอาจารย์ มีองค์ประกอบได้แก่ คำอธิบาย หน่วยการเรียนรู้ ขั้นตอนการเขียนภาพสีน้ำ แบบฝึกหัด แบบประเมินทักษะ แบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน 2. คู่มือการใช้แบบฝึกทักษะสำหรับนักศึกษา มีองค์ประกอบได้แก่ คำอธิบาย หน่วยการเรียนรู้ ขั้นตอนการเขียนภาพสีน้ำ แบบฝึกหัด แบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน

3.1.4 ตรวจสอบความถูกต้องและเหมาะสมของเครื่องมือ และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้อง ความเหมาะสมของเนื้อหาภาษาและความเหมาะสมของกิจกรรม (Index of Consistency: IOC) และนำข้อบกพร่องไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

3.1.5 นำไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำสำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มทดลอง จำนวน 6 คน เพื่อหาประสิทธิภาพให้ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ระดับ 80/80

3.2 แบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ดำเนินการดังนี้

3.2.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนทางการเขียนภาพสีน้ำ จากเอกสารตำราต่าง ๆ และด้านการวัดผลการเรียนการสอน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน โดยให้ผู้เรียนปฏิบัติงานเขียนภาพสีน้ำรูปทรงเรขาคณิต รูปเดียวกันทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อความชัดเจนในการประเมินทักษะของผู้เรียน โดยได้นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน เพื่อประเมินความเหมาะสม ความง่ายของแบบทดสอบ และนำไปปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้

3.3 แบบประเมินทักษะการเขียนภาพสีน้ำ ดำเนินการดังนี้

3.3.1 ศึกษาเอกสารการวัดประเมินผลในวิชาศิลปะ และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเขียนภาพสีน้ำ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินทักษะการเขียนภาพสีน้ำ มี 5 ระดับ จำนวน 4 ข้อ ดังนี้ 1. องค์ประกอบของการจัดภาพ 2. น้ำหนักแสงเงามิติของภาพ 3. สีที่ใช้มีความกลมกลืนกัน 4. ภาพรวมมีความสมบูรณ์และเป็นเอกภาพ

3.3.2 นำแบบประเมินทักษะการเขียนภาพสีน้ำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้

3.4 แบบประเมินวัดความพึงพอใจที่มีต่อชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ ดำเนินการดังนี้

3.4.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย สร้างแบบสอบถามความพึงพอใจที่ครอบคลุมด้านรูปแบบชุดฝึกทักษะ ด้านเนื้อหาสาระ ด้านจัดการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกทักษะ ด้านสื่อการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผล แบบสอบถามมีลักษณะมาตราส่วน 5 ระดับ จำนวน 11 ข้อ ค่าเฉลี่ยดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนน้อย

ค่าเฉลี่ย 0.51-1.50 หมายถึง ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนน้อยที่สุด

3.4.2 นำแบบประเมินวัดความพึงพอใจที่มีต่อชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไขแล้วนำไปทดลองใช้

4.วิธีดำเนินการเก็บข้อมูล

4.1 ดำเนินเลือกกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ที่กำลังศึกษารายวิชา 2042201 จิตรกรรมสีน้ำ จำนวน 14 คน

4.2 ชี้แจงวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การเรียนการสอนในรายวิชา 2042201 จิตรกรรมสีน้ำ

4.3 ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) กับนักศึกษาด้วยแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบประเมินทักษะการเขียนภาพสีน้ำ

4.4 ดำเนินการสอนโดยใช้ชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ ในรายวิชา 2042201 จิตรกรรมสีน้ำ โดยผู้วิจัยสอนด้วยตนเอง โดยใช้เวลาในการทดลอง สัปดาห์ละ 4 คาบ คาบละ 1 ชั่วโมง เป็นระยะเวลา 15 สัปดาห์ รวมเป็น 60 คาบเรียน

4.5 ทดสอบหลังเรียน (Post-test) กับนักศึกษาด้วยแบบทดสอบหลังเรียนและแบบประเมินทักษะการเขียนภาพสีน้ำ

4.6 สอบถามความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาทัศนศิลป์ ที่มีต่อการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ

4.7 นำคะแนนการตรวจแบบทดสอบก่อนเรียน หลังเรียน แบบประเมินทักษะ และแบบสอบถามความพึงพอใจมาวิเคราะห์ทางสถิติ

5.การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 การประเมินความสอดคล้องเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับวัตถุประสงค์โดยวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Consistency: IOC)

5.2 ประสิทธิภาพของชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ นำมาหาประสิทธิภาพด้านกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ (E_2) โดยใช้สูตร (E_1/E_2) เพื่อทดสอบสมมติฐานที่ว่า แบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

5.3 ทดสอบความรู้ก่อนเรียนเพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐาน และทดสอบหลังเรียนเพื่อตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย โดยใช้สูตร t-test Dependent ใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.4 แบบทดสอบประเมินทักษะการเขียนภาพสีน้ำ ก่อนเรียนเพื่อตรวจสอบความรู้พื้นฐาน และหลังเรียนเพื่อตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.5 วัดความพึงพอใจของของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาทัศนศิลป์ ที่มีต่อการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจ ใช้สถิติค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์แปลค่า ดังนี้

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สูตรหาค่าความเที่ยงตรง

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ดัชนีความสอดคล้อง

 $\sum R$ หมายถึง ผลรวมคะแนนของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

สูตร $E1/E2 = 80/80$

$$E_1 = \frac{\frac{\sum x}{N}}{A} \times 100$$

E1 หมายถึง ประสิทธิภาพของกระบวนการที่จัดไว้ในชุดฝึกทักษะ
คิดเป็นร้อยละจากการทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน

 $\sum x$ หมายถึง คะแนนจากการทำแบบฝึกหัด ระหว่างเรียน

A หมายถึง คะแนนเต็มของแบบฝึกหัด

N หมายถึง จำนวนผู้เรียน

$$E_2 = \frac{\frac{\sum F}{N}}{B} \times 100$$

E2 หมายถึง ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ คิดเป็นอัตราส่วนจากการทำ
แบบทดสอบหลังเรียน

 $\sum F$ หมายถึง คะแนนรวมของผู้เรียนจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน

B หมายถึง คะแนนเต็มของการสอบหลังเรียน

N หมายถึง จำนวนผู้เรียน

สูตรหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

$\bar{X}$ หมายถึง ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

$\sum x$ หมายถึง ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด

n หมายถึง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

สูตรหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

S.D. หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum x$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนสอบ

$\sum x^2$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n หมายถึง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

สูตร t-test Dependent

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ $df = n-1$

สัญลักษณ์ของสูตร t-test Dependent มีความหมายดังนี้

D หมายถึง ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่

N หมายถึง จำนวนคู่ทั้งหมด

ผลการศึกษา

การออกแบบชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ กรณีศึกษา: นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการออกแบบชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำได้หน่วยการเรียนรู้ ดังนี้ เรื่องที่ 1 การเขียนหุ่นนิ่งรูปทรงเรขาคณิต เรื่องที่ 2 การเขียนผลไม้ เรื่องที่ 3 การเขียนดอกไม้ เรื่องที่ 4 การเขียนผ้า เรื่องที่ 5 การเขียนขวดใส เรื่องที่ 6 การเขียนทิวทัศน์บก เรื่องที่ 7 การเขียนทิวทัศน์ทะเล เรื่องที่ 8 การเขียนหุ่นปูนโครงสร้างคนครึ่งตัว เรื่องที่ 9 การเขียนภาพคนเหมือน มีองค์ประกอบดังนี้

1.1 คู่มือการใช้แบบฝึกทักษะสำหรับอาจารย์ มีองค์ประกอบได้แก่ คำอธิบาย หน่วยการเรียนรู้ ขั้นตอนการเขียนภาพสีน้ำ แบบฝึกหัด แบบประเมินทักษะ แบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน

1.2 คู่มือการใช้แบบฝึกทักษะสำหรับนักศึกษา มีองค์ประกอบ ได้แก่ คำอธิบาย หน่วยการเรียนรู้ ขั้นตอนการเขียนภาพสีน้ำ แบบฝึกหัด แบบทดสอบก่อนเรียน และแบบทดสอบหลังเรียน

2. ผลการประเมินความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ประเมินความเหมาะสมของชุดฝึกทักษะโดยรวมมีความเหมาะสมขององค์ประกอบอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$)

3. ผลการนำชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2562 สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 14 คน ได้ค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 81.51/83.20 (ดังตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 คะแนนประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ (E_2) ของชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ

แบบฝึกหัดที่	n	E_1	E_2	(E_1/E_2)
1	14	80.45	83.72	80.45/83.72
2	14	80.23	83.56	80.23/83.56
3	14	81.33	82.25	81.33/82.25
4	14	83.20	83.84	83.20/83.84
5	14	82.67	84.07	82.67/84.07
6	14	80.13	81.53	80.13/81.53
7	14	81.09	82.61	81.09/82.61
8	14	80.41	82.36	80.41/82.36
9	14	84.12	84.88	84.12/84.88
รวม	14	81.51	83.20	81.51/83.20

4. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาทัศนศิลป์ที่เรียนด้วยชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 13.07 และผลสัมฤทธิ์หลังเรียนมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 15.21 และค่า T-test เท่ากับ 1.19 ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ดังตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ

แบบทดสอบ	N	$\bar{x}$	S.D.	T
ก่อนเรียน	14	13.07	2.25	1.19
หลังเรียน	14	15.21	2.54	

5.ความพึงพอใจต่อชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) เท่ากับ 4.46 และมีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.11 (ดังตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนด้วยชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ชุดฝึกทักษะมีความน่าสนใจเหมาะสม	4.71	0.45	มากที่สุด
2. การนำเสนอที่เป็นเนื้อหาถูกต้องและครบถ้วนตามจุดประสงค์	4.35	0.47	มาก
3. การใช้รูปภาพประกอบชุดฝึกทักษะสามารถอธิบายเนื้อหาได้ชัดเจน	4.35	0.71	มาก
4. การใช้รูปภาพประกอบชุดฝึกทักษะมีความเหมาะสม	4.57	0.49	มากที่สุด
5. การออกแบบชุดฝึกทักษะมีความสวยงามเหมาะสม	4.07	0.45	มาก
6. สีและขนาดตัวอักษรชัดเจนและอ่านง่าย	4.42	0.49	มาก
7. การออกแบบชุดฝึกทักษะมีความเหมาะสม ใช้งานง่าย สะดวก ไม่สับสน	4.5	0.62	มากที่สุด
8. ชุดฝึกทักษะมีความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน	4.57	0.62	มากที่สุด
9. ผู้เรียนได้รับความรู้จากประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยชุดฝึกทักษะในครั้งนี้	4.35	0.71	มาก
10. การเรียนด้วยชุดฝึกทักษะในครั้งนี้เป็นการสนับสนุนให้เรียนด้วยตนเอง	4.42	0.72	มาก
11. ภาพรวมผู้เรียนพอใจต่อชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำในครั้งนี้	4.78	0.41	มากที่สุด
เฉลี่ยรวม	4.46	0.11	มาก

อภิปรายผล

ผลการวิจัยเรื่องการออกแบบชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ: กรณีศึกษา นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ นำไปสู่ผลการอภิปรายได้ดังนี้

1. ผลการวิจัยเรื่องการออกแบบชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ: กรณีศึกษา นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดยชุดฝึกทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีการหาประสิทธิภาพ มีแผนการดำเนินการ ศึกษาเอกสารวิชาการ ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์เนื้อหาของการเขียนภาพสีน้ำ และออกแบบเนื้อหาของชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำให้มีความเหมาะสมกับผู้เรียนมากที่สุดให้มีความรู้ ความเข้าใจและปฏิบัติตามได้โดยง่าย เพื่อมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการเขียนภาพสีน้ำ ตามที่สุชาติ วงษ์ทอง (2542) ได้กล่าวว่า การทำงานสีน้ำไม่เหมือนสีอื่น ๆ ตรงที่สีน้ำจะมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่นและชัดเจน โดยเฉพาะเรื่องกติกาพื้นฐาน ตลอดจนธรรมชาติของความเป็นสีน้ำที่เป็นสากล ถ้าทำมาก เห็นมาก ทดลองมาก คิดมาก และเสียมากจะดีมาก ดังที่เศรษฐมนตร์ กาญจนกุล (2549) ได้กล่าวว่า การเขียนสีน้ำมีเทคนิควิธีการที่ไม่ยุ่งยากก็จริง แต่การที่จะเขียนออกมาให้ได้ดีนั้น ต้องอาศัยประสบการณ์ การเรียนรู้ ดู ฟัง ฟินิจ ทำความเข้าใจ ที่สำคัญหมั่นดูผู้ที่เขียนเป็นเขียน ซึ่งจะได้ความรู้มากที่สุด ดังแนวคิดของอารี สุทธิพันธุ์ (2535) ได้กล่าวว่า ผู้ที่เลือกสีน้ำเป็นการถ่ายทอด นอกจากจะต้องรับผิดชอบต่อที่ได้เลือกอย่างจริงจังแล้ว จะต้องเข้าใจธรรมชาติของสีน้ำและคุณสมบัติของวัสดุ รวมทั้งปฏิบัติตามกติกาของสีน้ำอย่างเคร่งครัดอีกด้วย มิฉะนั้นแล้วจะไม่สามารถคุมสีน้ำให้เกิดรูปแบบตามความปรารถนาของตนได้ โดยชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำมีการตรวจตรวจสอบความถูกต้องโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้สมบูรณ์ จนชุดฝึกทักษะมีประสิทธิภาพให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด มีค่าประสิทธิภาพ $81.51/83.20$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด $80/80$ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุระชัย กุลบุตร (2560) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดฝึกทักษะ เรื่อง การวาดภาพระบายสีน้ำ วิชาทัศนศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่า มีประสิทธิภาพเท่ากับ $83.04/81.87$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด $80/80$ สอดคล้องกับงานวิจัยของพิทักษ์ พิมพ์ไพฑูริทอง และคณะ (2560) เรื่องผลการใช้แบบฝึกทักษะวิชาทัศนศิลป์เรื่องการวาดเส้นเหมือนจริง เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะวาดภาพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า แบบฝึกทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ $81.93/83.12$ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด $80/80$

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่จัดการเรียนรู้นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน คะแนนหลังเรียนสูงกว่าเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทาง

สถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจากแบบฝึกทักษะมีเนื้อหาสาระสำคัญเป็นลำดับขั้นตอนต้องสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ และมีภาพประกอบที่ชัดเจนสอดคล้องกับสுகนธ์ สินธพานนท์ (2558) กล่าวว่า แบบฝึกทักษะต้องจัดเนื้อหาสาระให้ตรงกับการจัดการเรียนรู้ เนื้อหาสาระและกิจกรรมการฝึกเหมาะสมกับวัยและความสามารถของผู้เรียน รูปแบบของแบบฝึกทักษะสัมพันธ์กับเหมาะสมกับโครงสร้างเนื้อหาสาระ มีคำสั่งชี้แจงให้เข้าใจเรียนจากง่ายไปหายากโดยเฉพาะการออกแบบขั้นตอนการการปฏิบัติงานการระบายสีน้ำให้หลักการตามที่นักวิชาการและศิลปินได้อธิบายตามวิธีการระบายสีไว้ 4 วิธีคือ 1. การระบายแบบเปียกบนเปียก 2. การระบายแบบเปียกบนแห้ง 3. การระบายแบบแห้งบนเปียก และ

4. การระบายแบบแห้งบนแห้ง จากที่กล่าวจากข้างต้นจะเห็นได้ว่าการออกแบบเนื้อหาและกิจกรรมศิลปะเป็นไปตามลำดับขั้นตอน ผู้เรียนสามารถปฏิบัติเองได้ โดยผู้สอนให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิดในการปฏิบัติงานจึงทำให้ผลการเรียนและทักษะการระบายสีน้ำหลังเรียนสูงขึ้น ดังที่นพดล เนตรดี (2558) กล่าวไว้ว่า การสั่งสมเทคนิคพื้นฐานต่าง ๆ ที่ถูกวิธีตามลำดับขั้นตอน และมีวินัยย่อมมีส่วนส่งเสริมให้นักศึกษาผู้สนใจประสบความสำเร็จและสร้างผลงานที่แสดงเทคนิคเอกลักษณ์เฉพาะตน การเขียนภาพสีน้ำจะต้องฝึกฝนปฏิบัติตามลำดับขั้นตอน ตั้งแต่การจับพู่กัน การรู้จักคุ่นเคยเกี่ยวกับสี กระดาษการจัดตำแหน่งของกระดาษบนกระดาษรองเขียนและจานสีตลอดจนจะต้องมีวินัยและตั้งใจฝึกฝนอย่างจริงจัง สิ่งแรกที่นักศึกษาผู้สนใจต้องฝึกฝนให้เกิดความชำนาญก็คือเทคนิคหรือวิธีการเขียนภาพสีน้ำ ซึ่งผลงานวิจัยสอดคล้องกับงานวิจัยของขวัญเมือง ปัญญาสุข (2550) ที่ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกการเขียนภาพระบายสีเพื่อสร้างความตระหนักต่อธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน พบว่าภายหลังการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการระบายสีทำให้ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ทางสถิติที่ระดับ 0.05 เช่นเดียวกับงานวิจัยของวิสิทธิ์ จงแจ่ม (2552) ศึกษาการพัฒนาชุดฝึกทักษะการเขียนลวดลายไทยเบื้องต้น สำหรับนักเรียนระดับช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาตอนปลาย) พบว่าภายหลังการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะทำให้ผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญที่ทางสถิติที่ระดับ .05

3. ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนโดยใช้แบบชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาทัศนศิลป์ รายวิชา 2042201 จิตรกรรมสีน้ำ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$) เนื่องจากรูปแบบของชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ มีความเหมาะสมกับผู้เรียน ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ได้เห็นผลงานของตนเองได้โดยทันที และเห็นผลงานของตนเองทั้งก่อนเรียนและหลัง

เรียน จึงเกิดความเชื่อมโยงความรู้ ทำให้เกิดทักษะการเขียนภาพสีน้ำได้ นักศึกษากล่าวว่า แบบฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ สามารถเขียนได้ตามขั้นตอน ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ เกิดความกระตือรือร้นอยากเรียนมากขึ้น สอดคล้องกับแบบฝึกทักษะตามทฤษฎีดังที่กศยา แสงเดช (2545) กล่าวว่า แบบฝึกทักษะควรมีคำสั่งหรือตัวอย่างวิธีการทำชัดเจน ไม่ยากจนเกินไป ปรับให้ง่าย ภาษาและภาพเหมาะสมกับวัยและความรู้พื้นฐานต่อผู้เรียน เนื้อหาแยกเป็นเรื่องๆ กิจกรรมฝึกเป็นลำดับขั้นตอน ผู้เรียนสามารถศึกษาได้ด้วยตนเองตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคลได้ ทำให้เกิดความพึงพอใจ และมีเจตคติที่ดีต่อการเขียนภาพสีน้ำ สอดคล้องกับสิริบงกช วัชรภาณุจุล และคณะ (2561) ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาชุดฝึกทักษะแอนิเมชัน 2 มิติ เรื่อง การบวกจำนวนสองจำนวนที่มีผลบวกไม่เกิน 9 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่าความพึงพอใจของผู้เรียนที่เรียนด้วยชุดฝึกทักษะ อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับอนุชิต ศรีสุวรรณ และคณะ (2553) ได้ศึกษาเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะเรื่อง การวาดภาพระบายสี โดยใช้แบบฝึกทักษะ ความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนดอนดัลวิทยา อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร พบว่าความพึงพอใจของผู้เรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะความคิดสร้างสรรค์ อยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ ควรมีการปรับปรุงให้ทันสมัยเหมาะสมกับผู้เรียนอยู่เสมอ
2. อาจารย์ผู้จัดการเรียนการสอนควรจัดสื่ออุปกรณ์ให้พร้อมและจัดกิจกรรมสาธิตการเขียนภาพสีน้ำในทุก ๆ หน่วยการเรียนรู้ ก่อนที่นักศึกษาจะปฏิบัติงานจริง
3. การปฏิบัติงานการเขียนภาพสีน้ำ จากชุดฝึกทักษะ อาจารย์ยังต้องให้คำแนะนำ กำกับดูแลผู้เรียนอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ความเข้าใจ และตอบข้อสงสัยในชุดฝึกทักษะ ทำให้เกิดบรรยากาศของการเรียนรู้ภายในห้องเรียน
4. นักศึกษาให้ความสนใจและมีความกระตือรือร้นกับการนำเสนอเนื้อหาที่เป็นรูปภาพ เช่น ภาพตัวอย่าง และภาพขั้นตอนการเขียนภาพสีน้ำ ทำให้อยากปฏิบัติงาน จึงควรปรับปรุงรูปแบบและเพิ่มเติมรูปภาพ เพื่อการตอบสนอง และกระตุ้นความกระตือรือร้นของผู้เรียน และทำให้ชุดฝึกทักษะมีความน่าสนใจยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไปสำหรับผู้สนใจในการพัฒนาชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ ดังนี้

1. ควรมีการวิจัยและพัฒนาชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำ อย่างต่อเนื่อง และเพิ่มในเรื่องตัวแปรอื่น ๆ เช่น วัยของผู้เรียน เป็นต้น
2. ควรมีการพัฒนาชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำในรูปแบบมัลติมีเดีย เพื่อความหลากหลาย ทันสมัยเข้ากับยุคสมัย และเป็นการนำไปสู่สื่อการสอนที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับเนื้อหาอื่น ๆ ของวิชาจิตรกรรมสีน้ำให้มีความหลากหลาย เช่น การเขียนภาพสีน้ำสร้างสรรค์ หรือการมุ่งเน้นการออกแบบชุดฝึกทักษะเพียงหัวข้อเดียว เช่น ชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำทิวทัศน์ เป็นต้น
4. ควรมีการวิจัยวิชาจิตรกรรมสีน้ำให้บูรณาการกับรายวิชาอื่น ๆ เช่น วิทยาศาสตร์ ภาษาไทย เป็นต้น

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*.

กรุงเทพฯ: ศูนย์กลางคึกษา.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542*

(ฉบับที่ 2) และที่แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ: สยามสปอร์ต ซินดิเค.

กุศยา แสงเดช. (2545). *แบบฝึก (พิมพ์ครั้งที่ 1)*. กรุงเทพฯ: แม็ค.

โกศล พิณกุล. (2553). *ภาพสีน้ำ (พิมพ์ครั้งที่ 1)*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

ขวัญเมือง ปัญญาสุข. (2550). *การพัฒนาแบบฝึกการเขียนภาพระบายสีเพื่อสร้างความตระหนักต่อธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและการอนุรักษ์แม่น้ำท่าจีน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบางพระ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, คณะศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา.*

ทิตนา แหมมณี. (2555). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เทิดศักดิ์ ไชยกาล. (2549). *วิธีการเขียนสีน้ำขั้นพื้นฐาน (พิมพ์ครั้งที่ 1)*. กรุงเทพฯ: เศรษฐศิลป์.

- นพดล เนตรดี. (2558). *Watercolour Painting เทคนิคจิตรกรรมสีน้ำภาพทิวทัศน์* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: ฟิลส์ไตร์.
- พิทักษ์ พิมพ์โพหนอง, ปรียาพร ทองผุดและคณะ. (2560). ผลการใช้แบบฝึกทักษะวิชาทัศนศิลป์ เรื่องการวาดเส้นเหมือนจริง เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะวาดภาพของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. *วารสารการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 5 ราชภัฏ หมู่บ้านจอมบึงวิจัย*, 5(1), 619-629.
- มณฑรา ธรรมบุศย์. (2551). *ทฤษฎีการเรียนรู้ของธอร์นไดค์*. สืบค้นจาก <https://sites.google.com/site/psychologybkf1/home/citwithya-kar-reiyn-ru/thvsdi-kar-reiyn-ru-khxng-th-xrn-dikh>
- ราณี ดวนแก้ว. (2553). *การสร้างแบบฝึก*. สืบค้นจาก http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=17549&Key=news_research.
- ลักขณา ใจเพียงกุล. (2550). *หลักการในการสร้างแบบฝึก*. สืบค้นจาก <https://www.gotoknow.org/posts/109624>
- วิสิทธิ์ จงแจ่ม. (2552). *การพัฒนาชุดฝึกทักษะการเขียนลวดลายไทยเบื้องต้น สำหรับนักเรียน ระดับช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาตอนปลาย)*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, คณะศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา.
- สุคนธ์ สิ้นธพานนท์. (2558). *การจัดการเรียนรู้ของครูยุคใหม่ เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่ 21* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชาติ วงษ์ทอง. (2542). *อะไร?...คือสีน้ำ* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เพชรสมิ์เดีย.
- สิริบงกช วัชรกาญจกุล, และกฤษฎากาญจน์ โตพิทักษ์. (2561). การพัฒนาชุดฝึกทักษะ แอนิเมชัน 2 มิติ เรื่อง การบวกจำนวนสองจำนวนที่มีผลบวกไม่เกิน 9 กลุ่มสาระ การเรียนรู้คณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1. *วารสารครูพิบูล*, 5(2), 206-218.
- อนุชิต ศรีสุวรรณ, และจุมพล ราชวิจิตร. (2553). เรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนศิลปะ เรื่อง การวาดภาพระบายสี โดยใช้แบบฝึกทักษะ ความคิดสร้างสรรค์ทางศิลปะชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 โรงเรียนดอนตาลวิทยา อำเภอดอนตาล จังหวัดมุกดาหาร. *วารสารศึกษาศาสตร์ ฉบับวิจัยบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 4(3), 123-129
- อารี สุทธิพันธุ์. (2535). *การระบายสีน้ำ* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอเอสพริ้นติ้งเฮาส์.